

Nr 450.

Av herr **Nygren**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 114, med förslag till förordning angående kontroll å tillverkningen av samt handeln med margarin, margarinost, fett-emulsion och konstister, m. m.*

Avsikten med den förordning angående kontroll å tillverkningen av och handeln med margarin, margarinost, fett-emulsion och konstister m. m., varom Kungl. Maj:t i proposition nr 114 velat inhämta riksdagens yttrande, är tydligen att tillförsäkra konsumenterna en sund och god vara och på samma gång att i viss mån reglera konkurrensförhållandet mellan de båda produktgrupperna margarin m. m. och mjölkprodukter. De föreslagna bestämmelserna angå emellertid i stor omfattning på det intimaste handeln, vilken mottager varorna från producenterna och förmedlar dem till konsumenterna. Ur handelns synpunkt är det en fördel att för densamma gällande föreskrifter äro klara och tydliga, så att de ej ge anledning till olika tolkningar och missförstånd. Om man granskar förevarande förordningsförslag ur denna synpunkt, får man oförbehållsamt erkänna, att det i väsentliga stycken innebär en förbättring emot nu gällande stadganden. Men det är även av vikt, att det nya ej i onödan bryter emot invanda handelsbruk eller bereder praktiska svårigheter, vilka ej kunna anses sakligt påkrävda. Om man tillser, hur förslaget i dessa hänseenden består provet, kommer man enligt min mening till den slutsatsen, att vissa detaljbestämmelser äro av den art, att en ändring behöver vidtagas. Då jag övergår till en kritisk granskning av några paragrafer i förslaget och tillåter mig föreslå vissa omredigeringar, vill jag förutskicka den anmärkningen, att jag medtagit ändringsförslag av betydelse även för den industri, det är fråga om, i den mån de synts mig vara praktiskt erforderliga. Såsom torde framgå av min följande framställning har jag intet att invända emot förslagets huvudgrunder, vilka tvärtom synas mig vara väl motiverade.

6 §.

I enlighet med vad för närvarande gäller, stadgas i denna paragraf, att vid tillverkning av margarin potatisstärkelse skall tillsättas i så stor mängd, att i den färdiga produkten återfinnes sådan stärkelse till minst en tiondels och högst en femtedels procent av varan.

I skrivelse till lantbruksstyrelsen av den 29 april 1931 har professor Chr. Barthel vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområ-

det föreslagit, att stärkelsehalten höjes från 0.1—0.2 procent till 0.2—0.3 procent med den motiveringen, att bestämningen av stärkelsen och följaktligen identifieringen av margarin i blandning med smör därigenom betydligt underlättas. Förslagsställaren antager, att någon egentlig olägenhet ur margarinfabrikationens synpunkt av en dylik ökning av stärkelsehalten ej torde förefinnas. Margarinfabrikernas försäljningsaktiebolag har i skrivelse till lantbruksstyrelsen av den 9 maj 1931 uttalat sig emot den föreslagna ändringen såsom onödig. Då det synes önskvärt, att kontrollen i möjligaste mån underlättas, vilket tydligen skulle ske genom höjning av stärkelsens maximiprocent, har jag hos försäljningsbolaget efterhört, om någon verklig olägenhet skulle uppstå av höjningen till maximum 0.3 procent, och fått det svaret, att minimigränsen fortfarande borde bibehållas vid 0.1 procent, men att maximigränsens uppflyttning till 0.3 procent näppeligen skulle medföra några skadliga följder för margarinet. Under sådana förhållanden får jag föreslå, att orden i 6 § 1 mom. »till minst en tiondels och högst en femtedels procent» ändras till »minst en tiondels och högst tre tiondels procent».

7 §.

Den föreslagna lydelsen »Margarin må ej tillverkas med lägre fetthalt än åttiotvå procent eller med högre vattenhalt än sexton procent; dock skall vad nu sagts ej gälla i avseende å margarin, som tillverkas för förbrukning uteslutande i eget hushåll», synes av praktiska skäl böra utbyttas emot »Margarin må ej tillverkas *och försäljas* med lägre fetthalt än *åttio* procent eller med högre vattenhalt än sexton procent» etc.

Till motivering av de tillagda orden »och försäljas» må anföras, att en kärning av en tillfällighet kan erhålla en för hög vattenhalt eller för låg fetthalt, men att häri ej kan ligga något brott emot margarinförordningen, om den felaktigt tillverkade varan ej utsläppes i allmänna handeln; det avgörande momentet blir försäljningen.

Ändringen av åttiotvå till åttio procent minimifetthalt är av större betydelse. En vattenhalt av sexton procent och en fetthalt av åttiotvå procent ge en marginal av endast två procent, vilken skall omfatta salthalt, stärkelsehalt och viss torrsubstans. I allmänhet torde salthalten utgöra två procent, men i vissa delar av landet fordra köparna en salthalt av tre à tre och en halv procent. Stärkelsehalten är ju, såsom redan nämnts, låg, men betyder ju alltid något, och därtill kommer, att i margarinet finnas vissa torrsubstanser, varav största delen tillföres genom mjölken, såsom ostämne, äggviteämne och mjölksocker, och detta i något större omfattning än i smöret. En marginal av två procent kan helt enkelt ej förslå till salt, stärkelse och torrsubstans, utan måste ökas. Om saltprocenten för vissa köpare skall sättas till tre och en halv procent, blir det svårt att hålla även en minimifetthalt av åttio procent, men fabrikena anse sig tydligen kunna, om så erfordras, minska något på vattnet för

att hålla de åttio procenten. Föredragande departementschefen synes sålunda ha blivit felinformerad, då han förklarar, att »något hinder att tillverka margarin, som i fråga om vattenhalt och fetthalt följer föreskrifter i nyss berörda hänseenden (d. v. s. om 16 respektive 82 procent) torde icke möta».

Förslaget om de 82 procenten kommer från jordbruksutredningen, som alldeles riktigt anför, att minimifetthalten i Finland är fastställd till 82 procent. Förhållandet lär emellertid vara, att bestämmelsen ej strikt kunnat iakttagas, varför minimifetthalten sänkts till 80 procent i ett förslag till ny författning, som kommer att föreläggas finska senaten. I Danmark föreslogs år 1915 en fetthalt av minst 82 procent, men Foreningen af Danske Margarinfabrikker anförde samma skäl däremot, som här refererats, och med hänsynstagande härtill fastställde margarinlagen minimifetthalten till 80 procent. Tyskland och Holland ha 80 procent, England ingen minimibestämmelse. Även Norges nya margarinlag fastställer 80 procent. Om Finland sänker siffran till 80 procent, vilket anses troligt, finnes intet land, som satt minimifetthalten högre än 80 procent, vilket torde utgöra en god motivering för en ändring till nämnda procentsats.

20 §.

Denna paragraf har i förslaget fått följande lydelse:

»Margarin, margarinost, fettemulsion eller konstister må ej utbjudas eller försälgas under benämning, vari ingår något av orden smör, grädde, mjölk, mejeri, ko, ladugård och herrgård eller ord, som häntyder på varumärke, som den, vilken utbjuder eller försäljer varan, vet eller bort veta vara registrerat för lantbruksprodukter, eller, med undantag för orden margarinost och konstister, annat ord, som giver varan sken av att hava samband med eller som eljest häntyder på lanthushållning eller mejerihantering. Ej heller må utbjudande eller försäljning ske under angivande av att varan härrör från en tillverkare i vars firma ingår ord, som enligt vad ovan sagts är förbjudet.»

Syftet med paragrafen är värt allt erkännande, enär margarinbenämningar otvivelaktigt använts, vilka givit ett felaktigt intryck av varans förhållande till smör- och mejerirörelse. Margarinfabrikernas Försäljningsaktiebolag, som ombesörjer försäljningen för margarinfabriker med över hälften av den inhemska produktionen, uppgiver sig hava utangerat sådana namn som: Mejerit, Mejeri-Växt, Mejeri-Margarin, Smörblomman, Grädd och Alfa-Ko, men ännu hava fabrikanter margarinbenämningar, vilka helst böra försvinna. Här möter man emellertid ett par allt annat än lättlösta frågor, vilka kräva noggrant övervägande.

Den första gäller inregistrerade varumärken. Föredragande departementschefen uttalar, att inregistreringen ej bör föranleda ett undantagande från tillämpningen av förbud enligt 20 §. Han vill ej heller till-

styrka undantag beträffande vissa inregistrerade varumärken. Härmed aktualiseras spørgsmålet om inregistrerade varumärkens rättsliga innebörd och beståndande värde, varigenom frågan får betydelse ej blott för margarinindustrien utan för fabrikanter och handlande i allmänhet, vilka inregistrera sina märken.

Lagen om skydd för varumärken av den 5 juli 1884 ger till synes ett starkt skydd för inregistrerade varumärken. Varje sådant ärende prövas av Patent- och registreringsverket, vilket ger utomstående tillfälle att i förväg göra invändningar emot begärd inregistrering, innan beslut fattas. I lagen angivas vissa noga specificerade hinder för inregistrering och, om intet av dessa förefinnes, kan registrering ej nekas. Den föreslagna margarinförordningen angiver emellertid i sin 20 § ännu ett hinder för inregistrering, utan att någon motsvarande ändring i varumärkes-skyddslagen samtidigt föreslås. Paragrafen talar nämligen om förbud för försäljning av margarin m. m. under vissa benämningar, och däri ligger tydligen ett hinder för inregistrering av de åsyftade benämningarna såsom varumärken. Som ovan nämnts skulle för övrigt redan inregistre-rade varumärken komma att förbjudas. Att låta en lagändring erhålla retroaktiv giltighet är städse motbjudande, och det riktigaste vore för den skull, att inregistrerade varumärken allt framgent respekterades. Kom-merskollegium uttalar den 24 februari 1930 i skrivelse till Konungen, att lagstiftningsarbetet på detta område givetvis får framgå med försiktig-het, och fortsätter: »I den mån handelsbenämningar, som skulle bli för-bjudna, äro lagligen inregistrerade varumärken, lärer det få betraktas som ett starkt ingrepp i bestående rättsförhållanden att utan vidare för-bjuda deras användning. Direkta förluster för enskilda, genom att fär-digställt emballage, trycksaker och dylikt bli obrukbara, kunde näp-peligen undvikas, vartill komme indirekta förluster genom att den good-will, som ligger i med måhända stora kostnader inarbetade varumärken, bleve värdelös.»

Jag anser mig emellertid ej kunna hemställa om skydd för *alla* redan inregistrerade margarinmärken, emedan ett par av dem (t. ex. varumär- ket Smörna) äro av den art, att de ej synas vara förtjänta av skydd. Det skulle emellertid, enligt min mening, göra ett gott intryck inom närings-kretsar, om största möjliga hänsyn visades fabrikanter med inregistre-rade varumärken, så att märken av jämförelsevis neutral karaktär fort-farande kunde användas. Jag vill särskilt nämna två av Nya Margarin A.-B. Svea inregistrerade och sedermera på Margarinfabrikernas För-säljningsaktiebolag överflyttade varumärken, vilka fått en betydande spridning och därigenom erhållit en avsevärd good-will. Det ena är »Svea Herrgårdsväxt», vilket inregistrerades 1925, och det andra »Runa Margarin», inregistrerat 1926. I skrivelse till Konungen den 14 juli 1928 tillstyrkte lantbruksstyrelsen, att före den 1 juli 1928 registrerade marga-rinvarumärken skulle vara skyddade, varvid styrelsen avsåg »Herrgårds-

växt» och »Runa». Sveriges kemiska industrikontor uttalade sig i skrivelse till kommerskollegium den 7 december 1928 likaledes för, att dessa båda varumärken skulle få användas även efter ikraftträdandet av nya margarinförordningen. Kommerskollegium kom i skrivelse till Konungen den 24 februari 1930 till samma slutsats. Kollegium anmärkte gent emot lantbruksstyrelsens förslag, att även margarinmärket »Smörna» anmälts före den av lantbruksstyrelsen nämnda terminen, men att någon anledning ej funnes att skydda detta namn, ehuru det blivit inregistrerat. Kollegium kom sålunda på andra vägar till den slutsatsen, att »Herrgårdsväxt» och »Runa» borde få fortfarande användas, framhållande bland annat, att sammansättningsledet »herrgård» eller de officiella exportkvalitetsmärkena för jordbruksprodukter ej torde böra förbjudas såsom margarinmärken, varvid kollegium tydligen menade sådana märken, som redan inregistrerats. Beträffande varumärket »Runa Margarin» kan för övrigt följande uppgifter lämnas.

År 1921 fingo Svenska smörprovningarna inregistrerat ett varumärke med en figur och orden »Rune Brand» samt »Swedish Butter», vilka ord tydligt angiva, att varumärket skulle användas vid export till engelsktalande länder. År 1926 fick Nya margarin a.-b. Svea inregistrerat märket »Runa Margarin» såsom en för margarin särskilt uppfunnen benämning. Emot Sveas först inlämnade märke gjorde Svenska smörprovningarna invändning. Svea ändrade märket till ovan angivna formulering, och på patent- och registreringsverkets förfrågan svarade lantbruksstyrelsen, att anledning till erinran icke förefunnes emot ifrågavarande ändrade ansökning. Smörprovningarna kommo nu till samma slutsats »med hänsyn till märkets tydliga angivande av ordet margarin samt dess från Smörprovningarnas märke i övrigt avvikande utseende». Varumärket inregistrerades därefter för Sveas räkning. Året därpå inregistrerade Smörprovningarna varumärket »Runmärket». Det för bedömande av Sveamärket viktiga är, att det godkännts (även av Smörprovningarna) och inregistrerats *året före* runmärket.

Enligt min uppfattning böra sålunda åtminstone de två inregistrerade varumärkena »Herrgårdsväxt» och »Runa Margarin» fortfarande få användas.

Emot den föreslagna 20 § kan göras den allmänna anmärkningen, att den är tämligen oklart formulerad. Kommerskollegium har med allt fog framhållit, att en dylik paragraf ej bör innehålla en uppräknings av ord, som hava karaktären av en exemplarsamling, utan bör innehålla vissa bestämda ord eller termer, hämtade från lantbrukshushållningen, vilka ej få utnyttjas till margarinbenämningar. Man skulle säkerligen ernå större klarhet och undvika missförstånd, om man ersatte den föreslagna paragrafen med följande av kommerskollegium formulerade (varvid de av kollegium använda uttrycken konstgrädd och konstmjolk utbyts emot

de i förslaget använda termerna samt ännu ett par formella jämkningar vidtagits):

»Margarin, margarinost, fettemulsion eller konstister må icke utbjudas eller försälas under benämning, vari ingå ord eller delar av ord, som häntyda på ladugård, ko, mejeri, smör, grädde eller mjölk.»

Denna formulering skulle säkerligen vara fullt effektiv, och den skulle medgiva fortsatt användning av sådana inregistrerade varumärken, som »Herrgårdsväxt» och »Runa Margarin».

Om riksdagen icke skulle godtaga denna formulering av 20 § eller annan formulering, som innebär, att vissa inregistrerade varumärken för margarin, och då i all synnerhet varumärkena »Herrgårdsväxt» och »Runa Margarin» fortfarande få användas, hemställer jag alternativt, att uttalande må intagas i riksdagens skrivelse om beslutet i denna fråga, som möjliggör för Kungl. Maj:t att medgiva undantag för nämnda två varumärken enligt 36 §.

Med den av kommerskollegium föreslagna formuleringen skulle man ur paragrafen utesluta det synnerligen oklara uttalandet om »ord, som häntyda på varumärke, som den, vilken utbjuder eller försäljer varan, vet eller bort veta vara registrerade för lantbruksprodukter». Hur olämpligt detta uttalande är, torde bäst belysas därav, att om en margarinfirma inregistrerat ett fullkomligt neutralt varumärke, som ej på något sätt berör lantushållning eller mejerirörelse, så kan en firma därefter välja samma märke för en mejeriprodukt och därmed tvinga margarinfirman att släppa sitt märke. Det finnes nämligen ingenting i 20 § nämnt om någon prioritetsrätt, utan det skulle kunna göras gällande i det nämnda fallet, att sedan firman valt margarinmärket för en mejeriprodukt, margarinfabrikanten vetat om eller bort veta om, att märket blivit inregistrerat för en lantbruksprodukt, varför det måste släppas av margarinfirman. En bestämmelse, som kan leda till ett så vidunderligt resultat, bör ej bibehållas.

I den senare satsen i 20 §, emot vilken jag i övrigt intet har att invända, synes ordet »tillverkare» böra utbytas emot »tillverkare eller importör». Någon särskild motivering torde vara onödig.

21 §.

Den föreslagna lydelsen av denna paragraf är:

»Vid utbudande eller försäljning av margarin, margarinost, fettemulsion eller konstister må ej å varan eller dess förpackning, omslag eller dylikt eller å anslag eller skylt, som hänsyftar på varan, finnas anbragt bild, teckning eller meddelande, som giver varan sken av att hava samband med eller som eljest häntyder på lantushållning eller mejerihantering. Ej heller må margarin, margarinost eller fettemulsion eljest utbjudas eller försälas under tillkännagivande att i varan ingår fett, framställt ur mjölk.

Vad nu sagts gälle icke beträffande sådant meddelande angående varans fetthalt, i vilket samtidigt angivas såväl procenttalet fett, framställt ur mjölk, som ock procenttalen av andra i varan ingående fettämnen.»

Förbudet beträffande bild och teckning är i viss mån en konsekvens av innehållet i föregående paragraf. I övrigt kunna anmärkningar göras emot formuleringen, varför jag hemställer, att paragrafen må erhålla följande lydelse:

»Vid utbudande eller försäljning av margarin, margarinost, fettemulsion eller konstister må ej å varan eller dess förpackning, omslag eller dylikt eller å anslag eller skylt, som hänsyftar på varan, finnas anbragt bild eller teckning, som giver varan sken av att hava samband med eller som eljest häntyder på lanthushållning eller mejerihantering.

Margarin må ej utbudas eller försälas under uppgift, att smör däri blivit inblandat med mindre det å omslag eller annan förpackning angives den procenthalt smör, som är inblandat, och denna uppgår till minst 10 procent av den färdiga varan.

Margarinost och fettemulsion må ej utbudas eller försälas under tillkännagivande, att i varan ingår fett, framställt ur mjölk, utan att procenthalten av sådant fett samtidigt angives.»

I denna senare lydelse är ordet meddelande i samband med bild och teckning utelämnat. Det synes nämligen vara onödigt att hava något särskilt stadgande därom, då enligt 20 § margarinbenämningar, som anses olämpliga, ej få förekomma, och enligt de senare momenten av den av mig föreslagna paragrafen närmare bestämmelser lämnas för meddelande rörande inblandning av smör. Jag tillåter mig för övrigt anmärka, att uttrycket »meddelande» kan föranleda olika tolkningar samt att illojala uttalanden numera kunna åtkommas enligt lagen emot illojal konkurrens.

Den av mig föreslagna formuleringen beträffande inblandning av smör ansluter sig till motionen av herr Olsson i Ramsta vid 1931 års riksdag, vilken i väsentliga stycken är en återupprepning av samma motionärs förslag av år 1930. Föredragande departementschefen anför, att det i motioner vid ett flertal riksdagar föreslagits, att tillverkare och försäljare av margarin, som uppgåves vara smörblandat, skulle vara skyldiga att jämväl meddela till vilken procent natursmör inginge i varan. Han nämner vidare, att jordbruksutskottet vid 1930 och 1931 års riksdagar förklarat sig anse sistberörda förslag vara i princip tilltalande samt att en tillfredsställande lösning av nu ifrågavarande problem kunde ske i anslutning till de av motionären sålunda angivna riktlinjerna. Med de analysmetoder, som numera förefinnas, torde det, enligt vad han uttalar, icke möta alltför stora svårigheter att med erforderlig tillförlitlighet utröna smörfetthalten.

Departementschefen har emellertid i anslutning till, vad jordbruksutredningen föreslagit, ansett, att jämväl borde utsättas de olika mycken-

heter fett av annat slag, varan innehåller. En bestämmelse därom har också influtit i senare momentet av den av honom föreslagna 21 §. Vid tillverkning av margarin stöter det emellertid på tekniska svårigheter att meddela procenttalen av andra fettämnen, därför att margarinfabrikerna ständigt måste ändra sina sammansättningar för att hålla konsistensen något så när jämn under de olika årstiderna. Inblandning av smör kan hållas konstant, under förutsättning att inblandningen av övriga fettämnen varierar. I övergångstiden mellan årstiderna händer det, att margarinfabrikerna få i någon mån ändra sammansättningen var och varannan vecka, och att trycka omslagspapper var gång det göres en liten ändring mellan fasta och flytande fettämnen, eller hava alla tänkbara kombinationer i förväg tryckta, är givetvis omöjligt. Med den av departementschefen framlagda lydelsen bleve ett *medgivande* att omtala procenttalet fett, framställt ur mjölk, faktiskt ett *förbud*, vilket synbarligen ej varit meningen.

Anledningen till bestämmelsen om angivande av samtliga fettämnens procenttal torde vara, att med tidigare analysmetoder detta var förutsättningen för konstaterande av procenten smörfett i varan. Föredragande departementschefen har emellertid, som redan anförts, ansett, att nyare analysmetoder skulle kunna utan alltför stora svårigheter med erforderlig tillförlitlighet konstatera smörfetthalten. Enligt nyare utredningar torde detta även vara möjligt, och om så ej omedelbart skulle vara fallet, kan inblandning av smör i svenskt margarin konstateras av margarinfabrikernas kontrollanter efter fabrikernas kärnböcker, vilket får anses vara ett fullt betryggande kontrollsätt.

I departementschefens förslag till 21 § talas om fett, framställt ur mjölk. Det är sålunda fråga om både smör och annat smörfett, men denna distinktion är svårförklarlig för allmänheten och torde vara onödig, eftersom det väsentliga är smörhalten i margarinet. Det smörfett, som tillföres margarinet genom inblandning av grädde eller sötmjölk, är av så ringa betydelse, att det ej kan spela någon roll, om endast smörprocenten deklareraras.

27 §.

I denna paragraf stadgas bland annat, att provtagning å margarin m. m. kan ske »när som helst mellan klockan sex förmiddagen och klockan sju eftermiddagen» i »varje lokal, där smör, ost, margarin, margarinost, fett-emulsion eller konstister tillverkas annorledes än till förbrukning i eget hushåll», ävensom i »varje lokal och varje fartyg, där smör, ost, grädde, mjölk, ister, margarin, margarinost, fettemulsion eller konstister finnes i lager eller där handel med sådan vara bedrives».

På grund av den lagstadgade åttatimmarsdagen bruka margarinfabrikerna icke ha sina fabriker i gång så lång tid som mellan 6 förmiddagen och 7 eftermiddagen och enligt butikestängningslagen äro handlandena

förbjudna att halla sina butiker öppna under så lång tid, varför personal skulle vissa timmar per dag behöva hållas extra i fabriker och butiker, om den föreslagna formuleringen antages. Undantag göres ej heller för sön- och helgdag, då fabriker och butiker äro stängda. Den föreslagna tidsbestämmelsen bör fördenskull utbytas emot föreskrift, att provtagning kan ske under den tid, då tillverkning i fabrik är i gång eller butik hålles öppen för allmänheten.

Övergångsbestämmelser.

Efter andra momentet synes ett nytt moment böra insättas av följande lydelse: »Vad i 17 § stadgas angående förpackning av margarin och konstister skall tillämpas först sex månader efter förordningens ikraftträdande».

Enligt 17 § skall trycket å omslag och förpackningar vara av visst slag med delvis rött tryck och det tager givetvis tid, innan margarinfabrikerna hinna anskaffa det nya förpackningsmaterialet. Kortare tid än sex månader kan näppeligen beräknas, och häri ligger motiveringen för tillägget. Vill man av fabrikerna kräva ett noggrant iakttagande av den nya förordningens bestämmelser, vilket naturligtvis är riktigt, så måste man giva dem tillfälle att träffa de nödiga förberedelserna.

Under återopande av vad jag ovan anfört får jag hemställa, att följande ändringar må vidtagas i det av Kungl. Maj:t till riksdagens granskning framlagda förslaget till förordning:

6 §.

Vid tillverkning av margarin — — — återfinnes sådan stärkelse till minst en tiondels och högst tre tiondels procent.

Vid tillverkning av margarinost — — — icke inbegripen.

Tillsättandet av — — — Lantbruksstyrelsen föreskriver.

7 §.

Margarin må ej tillverkas och försäljas med lägre fetthalt än åttio procent eller — — — i eget hushåll.

20 §.

Margarin, margarinost, fettemulsion eller konstister må icke utbjudas eller försäljas under benämning, vari ingå ord eller delar av ord, som hän- tyda på ladugård, ko, mejeri, smör, grädde eller mjölk. Ej heller må — — — från en tillverkare eller importör, i vars firma — — — är förbjudet.

21 §.

Vid utbjudande eller försäljning av margarin — — — finnas anbragt bild eller teckning, som giver varan — — — eller mejerihantering.

Margarin må ej utbjudas eller försäljas under uppgift, att smör däri bli- vit inblandat med mindre det å omslag eller annan förpackning angives

den procenthalt smör, som är inblandat, och denna uppgår till minst 10 procent av den färdiga varan.

Margarinost och fettemulsion må ej utbjudas eller försälas under tillkännagivande, att i varan ingår fett, framställt ur mjölk, utan att procenthalten av sådant fett samtidigt anges.

27 §.

1 mom. Allmän åklagare — — — samt äga för sådan provtagning när som helst under den tid, då tillverkning i fabrik är i gång eller butik hålles öppen för allmänheten — — — handel med sådan vara bedrives.

Provtagning — — — tullbehandling.

Provtagning — — — dennes ombud.

Övergångsbestämmelser.

Denna förordning — — — å handel därmed.

I fråga om vara — — — härutinnan stadgar.

Vad i 17 § stadgas angående förpackning av margarin och konstister skall tillämpas först sex månader efter förordningens ikraftträdande.

Utan hinder — — — förordningens ikraftträdande.

Alternativt hemställer jag, att, om riksdagen icke antager min formulering av 20 § eller annan formulering, som innebär, att vissa inregistrerade varumärken för margarin och däribland varumärkena »Herrgårdsväxt» och »Runa Margarin» fortfarande få användas, ett uttalande må intagas i riksdagens skrivelse om beslutet i denna fråga, som möjliggör för Kungl. Maj:t att medgiva undantag för nämnda varumärken enligt 36 §.

Stockholm den 5 mars 1932.

Erik Nygren.